

UTM MESAGER UNIVERSITAR

Țara nu se poate ridica decât prin ingineri

Anul XIII. Nr. 10 (128). Decembrie 2010. Ediție lunară. 8 pagini.

Fondator: Universitatea Tehnică a Moldovei

www.utm.md/mesager/

E-mail: romelina@list.ru

UTM – decorată cu medalia „European Quality”
(Oxford, Marea Britanie, 2010)

Seminar

Apelul IV al Programului TEMPUS

Pe 15 decembrie 2010 **Oficiul Național TEMPUS** a organizat la UTM un seminar informativ privind lansarea propunerilor de proiecte în cadrul Programului Tempus, de care pot beneficia toate instituțiile acreditate de învățământ superior din țară – **Apelul IV**.

Scopul seminarului a fost de a informa universitățile asupra posibilităților oferite de programul TEMPUS, a specificului noului apel de lansare a propunerilor de proiecte și a priorităților naționale/re-gionale.

DI **Valentin Arion**, șeful Oficiului Național TEMPUS, prof. univ., a menționat în contextul subiectului seminarului că de-a lungul anilor Republica Moldova participă în Programul TEMPUS prin intermediul instituțiilor de învățământ superior. Suportul oferit pe această cale în promovarea reformelor în domeniul învățământului superior este considerabil. La moment, se află în pregătire noi propuneri de proiecte TEMPUS pentru anul 2011.

La seminar au participat responsabili de promovarea relațiilor internaționale, prorectori, decani, șefi departament relații internaționale, coordonatorii locali ai proiectelor TEMPUS.

Formularele de aplicare (electronice) pentru propunerile de proiecte în cadrul Apelului IV al Programului TEMPUS sunt publicate pe site-ul EACEA (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency) – http://eacea.ec.europa.eu/tempus/funding/2010/call_eacea_32_2010_en.php. Aici pot fi găsite toate documentele aferente: instrucțiuni pentru aplicanți, ghidul tehnic de utilizare a formularelor electronice și modelele pentru anexele obligatorii.

Aho! Aho! la UTM

Ne colindă
dl **Dinu ȚURCANU**,
lector superior
universitar, magistrul,
Facultatea de
Radioelectronică
și Telecomunicații

Bine-i și frumos afară,
Anul Nou sosește-n Țară:
Mână caii, cai de foc,
Moș Crăciun în alb cojoc.
Urătorii dau năvală
La studenți, în capitală,
Care fac știință bună,
Când e soare, când e lună.
UTeMe, precum se știe,
Face azi inginerie
De înaltă calitate
Pentru urbe, pentru sate.
Bună vreme, gospodari,
Urători ca noi – mai rari!
Pentru șefi și profesori
Vom ura până la zori.
Mai urați și mai arați,
Bobu-n brazdă aruncați,
Ca să crească grâu mășcat
Chiar aici, la Rectorat!
Sănătate-n Noul An,
Domnule ION BOSTAN,
Dom'le Academician,
Roade să aveți pe lan,
Căci la vârsta preafrumoasă
Ne aduci lumină-n casă,
Ne îndrumi cu-nțelepciune,
Ne îndemni la fapte bune.
Manager cu iscusință,
Savant mare în știință,
Optsprezece ani în frunte
Cu succese mari și multe,
Peste rectori – cel mai mare
În Consiliu – de onoare.
Pentru Domnul Rector, frați,
Semănați până-n Carpați.
Dacă ne-ați pofti în tindă –
V-am zice și o colindă
C-un pahar de Caberne
Pentru cei din UTeMe.
Mai sunați din clopoței
Și strigați cu toții:
Hă-ă-ă-i!

De știință avansată.
Prin continuă formare,
Cu idei reformatoare,
Cu metodici de valoare
A ieșit în lumea mare.
Domn' prorector să trăiască,
Vin de Codru să cinstească
Și pe noi să nu ne uite,
Căci suntem plugari de frunte.
Mănați boii, măi flăcăi,
Și strigați cu toții:
Hă-ă-ă-i!

Azi la UTeMe, măi frate,
Se învață nu doar carte –
Ci științe-aprofundate,
Practica-i de calitate.
Fac studenții sport și dans
Și cu viața merg în pas.
Cine oare grijă are
De valorile morale,
Cine-n capul mesei pune
Obiceiurile străbune,
Educația, cultura,
Legea, norma și măsura?
E DUMITRU UNGUREANU –
Să trăiască și la anul!
Sănătațe, ani cu rod,
Pâine să aveți în pod,
Bucurie și noroc,
Și răvac în poloboc!
Domn' prorector, ieși în prag,
Să te mai urăm cu drag,
Scoate traista cu dolari
Și împarte-i la plugari.
Iară noi, fărtați-flăcăi;
Să strigăm odată:
Hă-ă-ă-i!

Cartea nu s-a terminat
Cu examenul de stat –
Azi știința-ntinerește,
Calitatea muncii crește,
Fac băieții masterat,
Fac magistrii doctorat,
Astăzi tinerii învață
Cum să se descurce-n viață:
Business, marketing, profit
Și reclamă, și credit,
Cum să fii antreprenor,
Cum să ai în muncă spor,
Cum se face prosperare
Și în casă bunăstare...
Ca o floare vara-n lan
E LARISA BUGAIAN –
Mândră Doamnă-adevărată,
În științe avansată,
Azi pe toate ea le știe
Și-i mereu la datorie.
Să trăiești, Doamnă prorector,
Să faci Planuri și Proiecte,
Și Programe de valoare
Pentru post-universitare.
Să aveți lumină-n casă,
Pâine și colaci pe masă,
De la noi – cuvinte bune
Și tot binele din lume!

Să urăm ca la-împărat
La șefa studii Masterat.
Mari succese și la anul
CAROLINEI LOZOVANU,
Trageți brazda cât mai lată,
Căci e Doamnă adevărată.
Dacă faci tu masterat –
Dumneaei îți dă un sfat.
Fericire, sănătate,
Masteranzi buni la carte
Și mereu sub a Lui rază
Domnul să vă aibă-n pază!
Sunăți, sunăți, zurgălăi:
Hă-ă-ă-i!

De pe deal arăm în jos
Pân-la casa lui TODOS.
Domnul PETRU – prim-prorector,
Calitatea-i este vector,
Înțelept și cumpătat,
Mâna dreaptă-n Rectorat,
Urcă-n sus mereu pe trepte:
Face Planuri și Proiecte,
TEMPUS, frate, e Program
Pentru stat și pentru neam –
Vine banul investit,
Facem traiul fericit.
Ieși afară, Domn' TODOS,
Cu-un odor de gavanos
Plin cu Negru de Purcari
Pentru noi, voinici plugari.
Domnul PETRU să trăiască,
Să ne mai povățuiască.
Faceți roată, măi flăcăi,
Și strigați cu toții:
Hă-ă-ă-i!

Astăzi toată lumea știe
Cine-i Domnul AMĂRIE!
Pentru Domnu' VALENTIN
Să arați pân-la Hotin,
Ca să crească grâu sub soare,
Căci e Om cu suflet mare
Și cu minte luminată

Un concert de zile mari de Ziua Națională a României

1 Decembrie este cea mai mare sărbătoare a românilor de pretutindeni. E ziua în care România s-a rotunjit prin revenirea teritoriilor instrăinate de imperiile vecine: rus, care a ocupat o parte din vechea Moldovă – Basarabia; austro-ungar, care sute de ani a ținut sub stăpânire perla României – Transilvania.

În ajunul mării sărbători, pe 30 noiembrie, la UTM a avut loc un concert de zile mari. Minunatul folclorist **Marcel Zgherea**, asistat de artistul **Victor Celan**, a delectat publicul cu melodii extraordinare din tezaurul folcloric românesc. Unii spectatori le-au ascultat cu lacrimi în ochi.

Organizatorii anunță că pe 22 decembrie, ora 15.00, aula 6-II, sectorul Râșcani va avea loc un alt concert, care îi va avea ca protagoniști pe aceeași artiști. Ei vor prezenta un colaj de colinde de Crăciun.

În atenția absolvenților UTM!

Pe 18 ianuarie 2011, în incinta Centrului Universitar – CENIOP, blocul de studii UTM nr. 5, parter (str. Studenților, 9) se va desfășura

Târgul locurilor de muncă

Program:

10.00-10.15 – Deschiderea Târgului

10.15-12.30 – Negocieri între studenți și întreprinderi privind angajarea în câmpul muncii după absolvirea Universității

➤ **Va fi accesibilă și baza de date** a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) privind locurile de muncă vacante pe teritoriul republicii.

➤ **Este binevenită prezentarea la Târg cu CV-ul completat în prealabil** în 2-3 exemplare (vezi CV-model și tehnica comunicării cu angajatorii: www.ceniop.utm.md). În acest scop pot fi consultate și catedrele de profil sau Centrul – CENIOP.

Stimați absolvenți!

Nu ratați șansa de angajare!
Informați-vă suficient pentru
a începe cu succes
cariera profesională!

Relații la tel. **92-92-29**

Organizatori: Centrul - CENIOP UTM,
decanatele UTM,
catedrele de specialitate UTM

Să trăiască-n noul an
Domn' VALERIU DOROGAN,
Că-i prorector cu silință,
Cel mai mare pe Știință.
Universitatea, frate,
Nu-i azil de caritate,
Școală nu-i de meserii
Cu distracții la chindii –
Cu răbdare și silință
Fac studenții azi știință.
De mai multe ori în an
Domn' VALERIU DOROGAN
Pentru noi organizează
Cu cercetători de vază
Întâlniri și conferințe
Cu discuții în științe,
Stagii, studii și dezbateri
Cu prelegeri, referate,
Cursuri în străinătate –
Asta zic și eu că-i Carte!
Mai sunați din clopoței
Și strigați cu toții:
Hă-ă-ă-i!

Nu știți cine-i PAVEL SPĂNU?
E prorectorul, Stăpânul,
Grijuliu și om cu har,
Cel mai mare gospodar!
Ca să-ți fie cald și bine –
Vine SPĂNU azi la tine
Și te-ntreabă cum trăiești,
Ce condiții mai dorești,
Dacă ai confort sau ba,
Ori duci lipsă de ceva
Și se-apucă-n grabă mare
Ca să facă proiectare:
Reparații capitale,
Bunuri și materiale,
Aparate și motoare,
Strunguri și calculatoare,
Costuri, prețuri, rânduieli
Și deviz de cheltuieli...
Domnu' PAVEL, să trăiești,
Vin de Fragă să cinstești
Cu plugarii împreună
Pentru spor și voie bună!
Hă-ă-ă-i!

Țineți calea dreaptă, frați,
Stați un pic și nu mânați,
La Colegiu să opriți,
Boii bine să hrăniți,
Să le zicem o urare
Pân-la răsărit de soare:
La Colegiul Tehnic, frate,
Azi se face bună carte –
Tehnicienii pentru metale
Industria pun la cale –
O profesie-ntrebată,
Binișor remunerată.
Mai sunați din clopoței
La Domnul PENDUS ANDREI:
Domn director, să trăiești,
Tineri să mai instruiști
Educați și cărturari,
Și în Țară gospodari.
Trageți brazdele pe văi
Și strigați cu toții:
Hă-ă-ă-i!

Țineți calea înainte
Pân-la Domnul președinte.
Cu probleme delicate
Tu te duci la Sindicat,
La ION, la POCAZNOI,
Să te scoată din nevoi.
Și la cale el te pune,
Și îți dă povețe bune,
Și îți face el dreptate,
De te simți ca în cetate,
Iar la zile mari el vine
Cu cadouri pentru tine,
Masa el împodobește,
Viața el ne îndulcește.
Cu răbdare el ne-nvăță
Dragoste și toleranță.
Cu-ntrebări de sănătate
Vii din nou la Sindicat,
Ca să-ți dea o îndreptare
La odihnă și tratare.
Să vă zic într-un cuvânt:
Sindicatu-i lucru sfânt!
Să-i dorim noi sănătate,
Căci e Omul cu Dreptate,
Să-i dea Domnul mult noroc,
Căci la muncă-i harnic – foc!
Mai avem o urătură,
Dar urarea-i cu măsură,
Căci ne-ngheață limba-n gură
Fără gram de băutură.
Mai sunați din zurgălăi
Și strigați cu toții:
Hă-ă-ă-i!

Consiliul de Administrație din 6 decembrie 2010 a examinat chestiunea privind practica de vară a studenților. Raportor – dl Dumitru Ungureanu, prorector pentru instruirea practică, relații cu colegiile și probleme sociale, conf., dr.

Statistica este următoarea. La practica de vară-2010 au fost repartizați 5198 studenți. 4050 dintre ei și-au făcut practica în Chișinău (cam câte 14 studenți la o întreprindere), 992 – în diferite localități ale republicii (fără Chișinău) – cam câte 5 studenți la o întreprindere, 156 – în țări străine (cca 7 studenți la o întreprindere).

Senat

Autoevaluări ale programelor de studii

În ședința din 30 noiembrie
2010 Senatul UTM a examinat
procesul de autoevaluare a progra-
melor de studii la catedrele „Calcula-
toare” și „Design Interior”.

Raportul cu privire
la rezultatele
autoevaluării
la Catedra
„Calculatoare”
a fost prezentat
de către șeful
catedrei, dl
Emilian Guțuleac,
prof. univ., dr. hab.

Catedra de profil responsabilă de programa de studii „Calculatoare” susține și promovează aplicarea practică a rezultatelor cercetărilor individuale în cursurile titulate, fapt ce contribuie la orientarea studenților spre învățarea activă.

Stagiile de practică, organizate și desfășurate în corespundere cu regulamentele în vigoare, asigură substanțial formarea și dezvoltarea competențelor.

Conținutul disciplinelor de studii ale specialității „Calculatoare”, competențele formate, rezultatele obținute reflectă pregătirea profesională a studenților în corespundere cu cerințele pieței muncii atât la nivel național, cât și internațional. În 6 luni după absolvire circa 95% din absolvenți se angajează în câmpul muncii.

Metodologia evaluării rezultatelor academice este conformă cu misiunea și obiectivele programei și asigură interconexiunea dintre obiectivele curriculare și rezultatele învățării prin intermediul mecanismelor ce asigură stabilitatea și/sau echilibrul acestora.

Valorificarea conținutului programei de studii este asigurată de cadre didactice angajate conform prevederilor legale, ponderea cărora cu titluri și grade științifice la specialitatea „Calculatoare” este de 51,54% - în limita admisibilă. Totodată, vârsta medie a corpului didactic al Catedrei „Calculatoare” este de 50-54 ani.

Rata de absolvire din numărul total de studenți înmatriculați la specialitățile examinate constituie: 61,04% cu frecvență la zi și 37,77% cu frecvență redusă.

Catedra „Calculatoare” atribuie o deosebită atenție activității de cercetare științifică, aceasta fiind reflectată în planurile dezvoltării strategice și în planurile operaționale ale catedrei și cadrelor didactice, fiind valorificate prin susținerea tezelor: 1 doctor habilitat în tehnică (2008) și 1 doctor în tehnică (2009); conducerea doctoranzilor, elaborarea documentelor normative; contracte științifice cu agenții economici și finanțate din surse bugetare și internaționale; participări la forurile științifice naționale și internaționale; proiecte și teze elaborate în baza cercetărilor proprii etc.

Activitățile instructiv-educative și de cercetare sunt desfășurate în spațiile blocului de studii, care asigură la limita inferioară necesitățile uzuale. Totuși, FCIM dispune de laboratoare dotate cu echipament relativ modern; săli specializate de instruire; un centru de calcul cu 17 săli de calculatoare

Consiliul de Administrație

Practica de vară

Pentru practica de vară în 2010 au fost organizate: 249 baze de practică – în Chișinău, 189 – în localitățile republicii, 23 – în țări străine, toate însumând 506 agenți economici. Iată unele dintre acestea și întreprinderile respective: Franța – întreprinderea „Château Balac” din orașul omonim (1 student, FTMI); întreținerea „Fruken” din Paris (4 studenți, FTMI); România – Uzina constructoare de mașini din Reșița (17 studenți, FEn); Universitatea Tehnică de Construcții din București (20 de studenți, FCGC); Bulgaria – or. Balchik (17 studenți, FUA); SUA – întreprinderea „Alaska General Seafoods” (1 student, FTMI); Rusia; Ucraina, Israel, Turcia, Spania. În total 156 de

studenți au lucrat la practică în aceste țări, lărgindu-și orizontul profesional, cultural, lingvistic.

Revenind la facultate, 4549 studenți au susținut acest important examen profesional cu note bune. Procentul susținerilor de 87,5 poate fi considerat satisfăcător, deși este important ca și celelalte 12,5 la sută (649 studenți) să revină în categoria „practică susținută”.

S-a accentuat că stagiile de practică la UTM trebuie să mărită ca volum și timp, iar pentru aceasta se cere ca la facultăți să se reexamineze planurile de studii sub acest aspect.

conectate la Internet.

La FCIM și nemijlocit la Catedra „Calculatoare” au fost întreprinse activități privind implementarea Sistemului de Management al Calității în procesul de instruire, diversificate după formă și conținut. Acestea au fost preconizate prin: asumarea de către cadrele didactice a obligațiilor individuale care rezultă din poziția profesională a acestora; promovarea autoexigenței cadrelor didactice privind calitatea prestației profesionale; instaurarea unei democrații participative, care să permită pluralismul de opinii, inițiativa și dialogul cadrul didactic-student.

Totodată, analiza rezultatelor autoevaluării Programei denotă că la Catedra „Calculatoare” există rezerve nevalorificate.

În contextul celor nominalizate, Senatul a apreciat activitatea Catedrei „Calculatoare” drept satisfăcătoare și a punctat calea de viitor:

- A examina în cadrul ședinței Catedrei „Calculatoare” rezultatele autoevaluării programelor de studii în vederea elaborării planului strategic de acțiuni corective a domeniilor ce pot fi ameliorate în programă și amplificarea celor reușite, cu examinarea și aprobarea pe parcursul semestrului de primăvară a.u. 2010-2011 a planului respectiv la Consiliul FCIM;

- A analiza în cadrul seminarelor metodice ale cadrelor de profil conținutul programelor de învățământ, în vederea racordării acestora la exigențele privind asigurarea calității de formare profesională, ținând cont de promovarea în cadrul FCIM a programelor de studii la ciclul II;

- Șefii catedrelor FCIM vor întreprinde acțiuni adecvate în asigurarea cu suport didactic a disciplinelor de specialitate, inclusiv prin elaborarea manualelor, ciclurilor de prelegeri, notelor de curs etc.

Raportul cu privire
la rezultatele
autoevaluării
la Catedra „Design
Interior” a fost
prezentat de
șeful catedrei dl
Alexandru Cocin,
conf. univ., dr.

Misiunea și obiectivele programei de studii la Catedra „Design Interior” sunt formulate în corespundere cu standardele educaționale și direcționate spre formarea specialiștilor competitivi de înaltă califica-

re pentru asigurarea necesităților domeniului.

Corelațiile dintre obiective, conținutul disciplinelor de studii și competențele formate, precum și rezultatele planificate, reflectă nivelul proiectat de pregătire profesională a studenților în corespundere cu cerințele pieței muncii, atât la nivel național, cât și internațional.

Planul de învățământ, structurat organic după formă și conținut, corespunde integral prevederilor Planului-cadru.

Curriculum-ul disciplinelor este elaborat în corespundere cu metodologia teoriei curriculare, iar modularea concentrică și liniară a disciplinelor de studii respectă logica internă a programei.

Catedra de profil susține și promovează implementarea și aplicarea practică a rezultatelor cercetărilor individuale în cursurile titulate, fapt ce contribuie la orientarea studenților spre învățarea activă.

Stagiile de practică, organizate și desfășurate în corespundere cu regulamentele în vigoare, asigură substanțial formarea și dezvoltarea competențelor.

Valorificarea conținutului programei de studii în cadrul catedrei de profil este asigurată de cadre didactice angajate conform prevederilor legale, ponderea cărora cu titluri și grade științifice este sub limita admisibilă.

Vârsta medie a cadrelor didactice cu titluri și grade științifice la specialitate depășește 35 de ani.

Rata de absolvire, din numărul total de studenți înmatriculați la specialitate constituie: 62,85% (zi), 40,15% (f/r).

Rezultatele de evaluare internă constată: catedra de profil și administrația facultății acordă o atenție deosebită activităților de cercetare științifică, aceasta fiind reflectată în planurile dezvoltării strategice și în planurile operaționale ale catedrei și a cadrelor didactice.

Catedra dispune de laboratoare dotate cu echipament modern; săli de instruire specializate (cabinete metodice pentru aplicații practice și seminare); centrul de calcul cu 2 săli cu calculatoare conectate la Internet.

În scopul valorificării prevederilor programei de studii, la catedră au fost întreprinse multiple activități privind implementarea Sistemului de Management al Calității în procesul de instruire.

Totodată, analiza rezultatelor autoevaluării programei denotă: catedra de profil dispune de rezerve nevalorificate, care, fiind materializate, vor contribui la ameliorarea calitativă a programei de studii.

Seminar UTM

Studii la distanță

Pe 9 decembrie 2010 în Sala Senatului a avut loc un seminar în problema studiilor la distanță, susținut de dl Gabriel Jalam, profesor la Universitatea „Agrocampus” din or. Rennes, Franța, specialist în tehnologia multimedia. O introducere în tema seminarului a fost făcută de Jean Barloy, profesor francez, Doctor Honoris Causa al UTM.

Studiile la distanță conferă o direcție importantă în Europa privind studiile la distanță, la care trebuie să se realizeze și eforturile noastre didactice și tehnice. Ministerul Educației al RM și mai multe senat universitare pun problema dezvoltării învățământului la distanță. E o necesitate. Astăzi cca 50 la sută din studenții universităților din RM învață și exercită un job concomitent. Fenomenul muncii paralel cu studiile se referă atât la forma de învățământ la zi, cât și cu frecvență redusă. Un asemenea paralelism de activitate scade nivelul de calitate a studiilor.

Cum să evităm această problemă? Procesul didactic la distanță poate depăși acest handicap de calitate a instruirii atât pentru studenții de la cursurile de zi, cât și pentru

cei de la învățământul cu frecvență redusă.

Prof. Gabriel Jalam a expus în detalii mai multe materiale privind genericul seminarului: „Cum și pentru ce facem?”. Există mai multe forme de instruire la distanță: televizată, animată, prin completarea cursurilor la secția zi și instruirea propriu-zisă on-line (la distanță).

Evident, instruirea la distanță cere o altă abordare a procesului didactic, a metodelor de studiu, a pregătirii cadrului didactic și materialelor didactice. Despre toate acestea s-a vorbit la seminarul amintit, desfășurat cu participarea decanilor, șefilor de catedră, mai multor profesori.

În contextul celor nominalizate, Senatul a apreciat activitatea desfășurată la Catedra „Design Interior” ca satisfăcătoare și a formulat acțiunile de viitor:

- A examina în cadrul ședințelor Catedrei DI rezultatele autoevaluării programei de studii, în vederea elaborării planului strategic de măsuri corective a domeniilor dezvoltate insuficient și amplificarea celor reușite.

- A examina în cadrul seminarelor metodice ale catedrei de profil conținutul programelor de învățământ, în vederea recordării acestora la exigențele privind asigurarea calității de formare profesională și, ținând cont de promovarea în cadrul FUA a programei de studii la ciclul II;

- Șeful de catedră va întreprinde acțiuni adecvate întru asigurarea disciplinelor de specialitate cu suport didactic, inclusiv prin elaborarea manualelor, ciclurilor de prelegeri, notelor de curs etc.

În aceeași ședință Senatul a aprobat și hotărârea „Cu privire la conceptul și structura modulului economico-managerial pentru specialitățile Inginerie și

Inginerie și Management, ciclul I, Licență”. Raportor – dna Larisa Bugaian, prorector pentru studii de masterat și doctorat, prof. univ., dr. hab.

În scopul îmbunătățirii pregătirii profesionale a absolvenților conform corespunderii competențelor, cunoștințelor și abilităților necesare pentru plasarea în câmpul muncii facultățile și catedrele UTM vor realiza următoarele:

Ciclul I licență:

Se unifică conceptul, denumirea și structura disciplinelor modulului economico-managerial pentru specialitățile ingineresti, după cum urmează în tabelele 1, 2, 3. Disciplinele incluse și durata lor corespund cerințelor minime obligatorii.

Tabelul 1. Structura modulului economico-managerial pentru specialitățile ciclului I, Licență:

- Codul de formare profesională (CFP) – 52, codul specialităților (CS) – 521.1, 521.2, 521.3, 521.5, 521.6, 521.9;

- CFP – 522, CS – 522.1, 522.2, 522.3, 522.4;

- CFP – 523, CS – 523.1, 523.2;
- CFP – 524, CS – 524.1;
- CFP – 525, CS – 525.1, 525.2, 525.3;
- CFP – 529, CS – 529.1;
- CFP – 541, CS – 541.1, 541.2, 541.3;
- CFP – 542, CS – 542.1, 542.2;
- CFP – 543, CS – 543.1, 543.2, 543.4;
- CFP – 552, CS – 552.2;
- CFP – 581, CS – 581.1, 581.2, 582.4;
- CFP – 582, CS – 582.1, 582.2, 582.5, 582.4, 582.6, 582.7;

- CFP – 584, CS – 584.2, 584.3.

Tabelul 2. Structura modulului economico-managerial pentru specialitățile ciclului I, Licență, CFP 526, CS 526.1, 526.2, 526.3, 526.4.

Tabelul 3. Structura modulului economico-managerial pentru specialitățile ciclului I, Licență:

- CFP – 521, CS – 521.8;
- CFP – 527, CS – 521.1;
- CFP – 841, CS – 841.1.

1. Structura modulului economico-managerial pentru specialitățile neincluse în

Tabelul 1.

Disciplina	Componente	Ore			Credite
		total	inclusiv curs	practice	
1. Teoria economica	1. Teoria economica 2. Integrarea economică europeană	60	30	30	4
2. Economia și statistica ramurii	1. Economia ramurii 2. Statistica ramurii	60	30	30	4
3. Managementul întreprinderii (cu proiect de an)	1. Managementul general 2. Managementul operațional 3. Managementul resurselor umane 4. Antreprenoriat și planificarea afacerii	90	45	45	6
4. Marketing	1. Marketing 2. Logistica	45	30	15	3
Total	Total	255	135	120	17

Tabelul 2.

Disciplina	Componente	Ore			Credite
		total	inclusiv curs	practice	
1. Teoria economică	1. Teoria economica 2. Integrarea economică europeană	45	30	15	3
2. Economia și statistica ramurii	1. Economia ramurii 2. Statistica ramurii	45	30	15	3
3. Managementul întreprinderii (cu proiect de an)	1. Managementul general 2. Managementul operațional 3. Managementul resurselor umane 4. Antreprenoriat și planificarea afacerii	75	45	30	5
1. Marketing	1. Marketing 2. Logistica	30	15	15	3
Total	Total	195	120	75	13

Tabelul 3.

Disciplina	Componente incluse	Ore			Credite
		total	inclusiv curs	practice	
1. Micro&macro economia	1. Teoria economica 2. Integrarea economică europeană	120	60	60	8
2. Economia și statistica ramurii	1. Economia ramurii 2. Statistica ramurii	120	60	60	8
3. Managementul întreprinderii	1. Managementul general 2. Managementul operațional/ producției 3. Managementul resurselor umane	120	60	60	8
4. Marketingul și logistica	1. Managementul aprovizionării 2. Managementul desfacerii 3. Marketing și logistica	90	45	45	6
5. Contabilitate și management financiar	1. Contabilitatea 2. Managementul financiar	120	60	60	8
6. Analiza și planificarea afacerii	1. Analiza afacerii 2. Planificarea afacerii	120	60	60	8
Total	Total	690	345	345	46

Sindicatul studențesc
E ca sfatul părintesc:
Are grijă el de tine,
Te învață să faci bine,
Orișicând să fii onest,
Și amabil, și modest.
În cămin de vrei un pat –
Vii aici, la Sindicat.
La odihnă, dacă vrei –
Vii la Domnul ALEXEI –
Ca un tată el te ascultă,
Te îndrumă și te ajută.
Noi cu Domnul ALEXEI
Facem Bal de Bobocei,
TeVeCe organizăm,
Premii bune câștigăm.
Împreună ne distrăm,
Școala vieții învățăm.
Să trăiești, Domn’ ALEXEI,
Dacă Dumneata chiar vrei –
Noi în casă vom intra
Și la masă vom ura
C-un pahar de vin „Muscat” –
Pentru spor la Sindicat:
Vă dorim o viață lungă,
Bani în pungă să v-ajungă,
Sănătate și noroc,
Și-un curcan de pus la foc!
Țineți calea înainte
Pân-la domnul *președinte*,
Să punem ceva pe-un dinte,
Că miroase a plăcinte!

MOGOREANU – cine-l știe –

E un om de omenie,
E activ și înțelegător,
Șef e la Departament.
Toată lumea astăzi știe:
Cea mai mare bogăție
Nu-s imobilul și banii –
Ci *resursele umane*.
Azi fără publicitate
Nu mai vezi prosperitate.
Pentru situația dată
Este-o vorbă-adevărată:
De vrei să conduci ceva –
Mai întâi crezi ceva.
Bravo, Domnu’ NICOLAE,
La cai adu niște paie,
La plugari – niște licoare
Și o oală cu sarmale,
Ca să-ți zicem o urare
Până joia viitoare:
Să trăiești cu mult noroc,
Cu răvac în poloboc,
La iarnă să ai cojoc
Și-un cocoș de pus la foc!

Ninge-afară și e ger,
Noi urăm la Mesager –
„Mesager Universitar”,
Ziar bun, ca el – mai rar!
Pentru ROMANCIUC MARINA
Cerneți, fetelor, făina,
Coaceți tort și colăcei
Pentru echipa Dumneaei,
Căci muncește cu ardoare
Pân-la asfințit de soare:
Șițe, știri și reportaje,
Relatări, fotocolaje
Despre întruniri, ședințe,
Convocări și conferințe,
Inovații, cercetări,
Noutăți de azi, de ieri –
Ies din pana creatoare –
Cum de reușește oare?
Să trăiești, Doamnă MARINĂ,
Mândră floare din grădină,
Că tot zbori din floare-n floare
Ca albina muncitoare,
Cu echipa împreună
Faci gazeta cea mai bună!
Vă dorim s-aveți de toate:
Mult noroc și sănătate,
Masa plină de bucate.
Cel mai bun redactor-șef,
La butoaie să dați cep.

Nu vă zic: pană ușoară –
Doar cerneală-n călămară,
Gânduri bune, luminate,
De succes să aveți parte!
Înțelept și priceput,
Filozof neîntrecut!
Bateți talpa mai cu foc
Pentru Domnul BUSUIOC –
Patriarh la „Mesager”,
Cu un har venit din Cer,
Căci la vârsta mult stimată
Tot mai tânăr el arată.
Faceți roata, urători,
Să urăm până la zori,
Bateți talpa la papuc
Pentru Domnul SARANCIUC,
Pentru Domnul DORIAN –
Să trăiască ani și ani
Cu noroc și voie bună
Cu echipa împreună –
Fotograf mai bun, măi frate,
Nu găsești în altă parte!
Mai sunați din clopoței
Și strigați cu toții: Hă-ă-ă!

Ai noștri tineri la Bordeaux

Pe 7 decembrie 2010, în incinta Universității din Bordeaux, Franța, a avut loc susținerea publică a tezei de doctor „*Etude des paramètres affectant le transfert d'oxygène dans les vins*”. Protagonistul evenimentului a fost dl **Igor Chiciuc**, absolvent al Universității Tehnice a Moldovei, care și-a început cariera de cercetare în laboratoarele Facultății de Tehnologie și Management în Industria Alimentară, sub conducerea dlui **Anotolie Bălănuță**, prof., dr. ing., șef catedră Oenologie, FTMIA.

Dragostea de carte, munca asiduă în laborator i-au deschis calea spre inima vinificației mondiale, unde, sub conducerea dnei prof. **Martine Mietton-Peuchot**, și-a continuat studiile, culminând cu susținerea cu mențiune a tezei de doctor.

Comisia de susținere a tezei de doctor a fost constituită din specialiști de top ai vinificației franceze, atât din domeniul cercetării, cât și din producție.

Felicitările noastre, domnule Doctor Igor Chiciuc! UTM te așteaptă acasă!

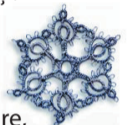
În imagine: **Igor Chiciuc** (al treilea din dreapta) și membrii Comisiei de susținere a tezei de doctor.

Faceți bună arătură
Aici, la *Arhitectură*.
Urbanistii – cum se știe –
Fac din urbe poezie,
Fac din țară o poveste,
Unde liber omul este.
Domnul CALOS să trăiască,
Țara să ne primenească
Cu clădiri modernizate,
Parcuri bine-amenajate,
Ca să fie peste tot
Voie bună și confort.
Seară bună, Domn' *Decan*,
Sănătate-n noul an!

Industria cea ușoară
Bunăstare face-n Țară:
Țesătoare, tricoteze
Și cizmari, croitoarese –
Toată lumea muncitoare
Cât e ziuica mare
Dirijează cu ardoare
Mașini, strunguri și motoare –
Chiar e grea din cale-afară
Industria cea ușoară.
Știți voi cine e stăpânul?
E *Decanul*, Domn' SPĂNU!
Să trăiești, Domn' CONSTANTIN.
Să cinstești paharul plin.
Sănătate-n noul an,
Mult stimat Domn-decan,
Și de cei apropiați
Mereu să vă bucurați!

Asta oare ce mai e –
Scrie: FelMeCeMe?
Asta e *mecanizare*,
Construiesc mașini, tractoare,
Strunguri, scule și motoare
Pentru industria mare.
Inginer-constructor, frate –
E un specialist cu carte.

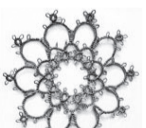
Fără el, precum se știe,
Nu mai faci economie,
Nu e-n Țară bunăstare
Fără clasa muncitoare,
Nu e-n Țară prosperare
Fără forța creatoare.
Dom'le TOCA ALEXEI,
Potolește-l pe Grivei,
Leși afară din cămară
Cu vin bun din poamă rară,
Cu-o tigare de părjoale,
Să punem Țara la cale.
Bucurie, sănătate,
Masa plină cu bucate!
Să trăiești, Domn'le *Decan*,
Avansare-n noul an!

Azi *mecanica* în Țară
Face viața mai ușoară.
Fără ea nu e succes,
Fără ea nu e progres.
Și în câmp, și la uzină
Mergem noi cu ea de mână.
Inginer-mecanic, frate,
Este o specialitate
De popor solicitată
Și acum ca altădată.
Să trăiești, Domn' CARTOFEANU,
Să ne întâlnim la anul,
De Sfântul Vasile cel Mare,
La masa de sărbătoare.
Vă dorim și mai departe
S-aveți multă sănătate,
Indici mari de calitate
Și studenți harnici la carte.
Seară bună, Domn' *Decan*,
Noi succese-n noul an!

Să trăiești Domn' VLADISLAV,
Cel mai tânăr azi *Decan*,
Energic și cu ardoare,
Cu idei reformatoare,
Competent și exemplar,
Și în toate gospodări.
Îți dorim și mai departe
Multă, multă sănătate,
Ordine la facultate
Și studenți doar buni la carte!
FTMIA în lumea mare
E profilul de valoare:
Tehnolog alimentar,
Manager și gospodar.
Trageți plugul mai la vale,
Că miroase a părjoale,
A plăcinte și sarmale,
Și a băutură tare.
Mai sunați din clopoței,
Trageți brazdele pe văi,
Domn' REȘITCA să trăiască,
Facultatea să-nflorească,
Calitatea să sporească
Și pe noi să ne cinstească.

Aniversări

Andrei COJUHARI - 80

S-a născut la 14 decembrie 1930 în s. Zăzuleni, r-ul Râbnița. Și-a făcut studiile la școala pedagogică din Călărași (1949), apoi la Facultatea de Istorie a Institutului Pedagogic din Chișinău (1953), la Institutul de Pregătire a Cadrelor Socio-Umane de pe lângă Universitatea de Stat „M.Lomonosov” din Moscova, specialitatea „Economie politică”. Tot aici urmează doctorantura la Facultatea de Economie și în 1964 susține teza de doctor, în 1982 - teza de doctor habilitat în științe economice, iar în 1984 este promovat la titlul didactico-științific de profesor universitar. În 1999 i se acordă titlul de membru titular al Academiei Internaționale de Cadre de pe lângă UNESCO.

Activează în învățământul superior din 1954, inițial la Institutul Pedagogic din Chișinău, apoi la Universitatea de Stat, iar din 1964 - la UTM. În 1968 a fost desemnat șef al Catedrei „Teorie economică și marketing”. Pentru măiestrie pedagogică în 1980 i s-a conferit titlul onorific de „Lucrător Emerit al Școlii Superioare din RM”.

E considerat unul din primii promotori naționali în dezvoltarea teoriei economice care a pus bazele direcției noi de cercetare a sferei sociale, a managementului resurselor umane din domeniu, a contribuit la elaborarea planurilor de dezvoltare socială a diferitelor întreprinderi, instituții și subdiviziuni teritoriale-administrative din RM.

Ion BUGA – 75

Personal îl cunosc pe dl profesor **Ion Buga** din anul 1961, când a început să activeze în cadrul Institutului Pedagogic din Tiraspol, după absolvirea cu mențiune a Facultății de Istorie a Universității din Chișinău. Din primele întâlniri mi-a făcut o impresie de om modest, persoană manierată și binevoitoare. Îi plăcea să intre activ în discuție, expunându-și clar și convingător punctul de vedere. În acea instituție activau mulți profesori și studenți cu concepții sănătoase, patriotice, inclusiv la Facultatea de Fizică și Matematică, unde activam ca decan. Cu toții ne simțeam apropiați sufletește de tânărul istoric Ion Buga, om așezat la vorbă și la faptă.

Printre studenți se evidențiază legendarul **Gheorghe Ghimpu**, care se manifesta pozitiv în toate domeniile: învățatură, sport, activitate obștească etc. A fost deci naturală desemnarea sa după absolvire ca prodecan al facultății. Cred că de aici s-a înfiripat tandemul Gheorghe Ghimpu - Ion Buga, ulterior bine cunoscut în mișcarea patriotică de renaștere națională din RM. Odată cu deschiderea Institutului Politehnic, în 1964, am fost transferat ca prorector pentru știință la această instituție. Nu zăbăv, după susținerea cu brio a tezei de doctor în istorie la Universitatea din Sankt Petersburg, în 1967, se încadrează și Ion Buga în colectivul Politehnicii, unde de curând se angajase la Catedra de Fizică și Gh. Ghimpu.

Profesorul Ion Buga și-a aprofundat cercetările științifice, susținând și teza de doctor habilitat, desfășurând și o largă activitate educațională în colectivul Institutului. Concomitent cu funcția de conferențiar la Catedra de Istorie, tânărul savant a ocupat (pe baze obișnuite) și postul de redactor al gazetei de tiraj „**Inginerul**”, care apărea în limbile română și rusă. Redactorul Ion Buga și ziarul „**Inginerul**” (cu traducătorii Valeriu Babansky și Constantin Buganu) au contribuit la promovarea terminologiei tehnico-științifice la specialitățile ingineresti. Pe lângă redacția gazetei „**Inginerul**” și-a desfășurat activitatea cenaclul literar studentesc „Ritmuri”, frecventat de mulți tineri împătimiti de poezie. Acumulând cunoștințe vaste, profunde teoretico-științifice, consultând numeroase materiale de arhivă și ediții rare academice din bibliotecile din Sankt Petersburg, Moscova, Chișinău, Iași, București, Domnia Sa s-a pătruns de marele adevăr științific privind destinul istoric și identitatea românească a autohtonilor din Basarabia și Transnistria. Convingerea și concepția sa științifică savantă și le-a expus bine argumentat în vestitul său articol „O limbă maternă - un alfabet”. Cu ocazia frumosului jubileu de 75 de ani, ținem să-l felicităm din tot sufletul pe distinsul profesor Ion Buga, apreciind la justa valoare realizările obținute de dumnealui pe parcursul acestor ani. Să Vă vedem sănătos și în următoarea sumă de ani! La mulți ani!

Ion VĂLUȚĂ, profesor universitar, fost prorector pentru știință la UTM

Metodologia finanțării învățământului public: teorie și practică

Monografia prof. univ., dr. hab. **Tatiana Manole** cuprinde 7 capitole (336 pagini), având o bibliografie cu 196 de denumiri și 33 de anexe. Este recomandată pentru publicare de Senatul Universitatii Tehnice a Moldovei. Recenzenți: **Larisa Bugaian**, prof. univ., dr. hab., și **Galina Ulian**, prof. univ., dr. hab.

Problema finanțării învățământului ține de crearea sistemelor educative ale societății, de mobilizarea și utilizarea eficientă a resurselor, de identificarea culturală a națiunii, de dezvoltarea socială și economică competitivă. Importanța acestei probleme este subliniată de programele tuturor partidelor politice, se discută mult în cercurile academice și în rândurile studenților, care nu pot fi indiferenți față de numărul și mărimea burselor, de taxele de studii și de cazare, de calitatea predării, de tot ceea ce formează mediul educațional.

Principiile egalitariste de finanțare ră-mase de la socialism sunt depășite. Mecanismele noi de finanțare se cer a fi fundamentate de cercetări profunde în domeniu, care deocamdată lipsesc. Lucrarea de față vine să completeze acest gol.

Consiliul Facultății de Inginerie Economică și Business a hotărât în unanimitate ca acest studiu să fie înaintat ca cel mai bun la Premiul Senatului Universității Tehnice pe anul 2010, compartimentul „Activitatea de cercetare”.

Nicolae ȚURCANU,
decanul FIRB, conf. univ., dr.

AVIZ

Comitetul sindical colectează propuneri pentru **Contractul colectiv de muncă Administrație - Comitet sindical pentru anii 2011-2013**.

Propunerile vizează prevederi pentru compartimentele „Protecția muncii”, „Protecția socială”, „Timpul de muncă și odihnă” și trebuie să corespundă legislației muncii în vigoare, completând unele acte (de uz intern) și reglementând relațiile Angajator-Angajat.

Vă solicităm să luați parte activă în acest proces.

Comitetul sindical UTM

Matineul de Crăciun

Pe **25 decembrie 2010**, în sala de festivități a UTM (bl.1) va avea loc **Matineul de Crăciun** pentru copiii și nepoții colaboratorilor UTM. Anterior, a fost anunțat un concurs de creație a copiilor (picturi, broderii, aplicații etc.), câștigătorii urmând a fi nominalizați în cadrul matineului. Programul prevede, de asemenea, jocuri muzicale-distractive și concursuri organizate de Moș Crăciun și Alba ca Zăpada și spectacolul muzical „Pomul lui Goriță”, prezentat de trupa Teatrului municipal de păpuși „Licurici”. Începutul la ora **14.00**.

Comitetul sindical al UTM

